

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Agri 1 ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Περιγραφή

Ο δείκτης αποτιμά τη συνολική κατανάλωση λιπασμάτων (N , P_2O_5 , K_2O) που χρησιμοποιούνται ετησίως στις γεωργικές εκτάσεις του Νομού Θεσσαλονίκης, όπως προέκυψε μετά από αναγωγή των στοιχείων σε πανελλαδικό επίπεδο.

Σημασία του δείκτη

Ο δείκτης Agri 1 «Χρήση Λιπασμάτων» επιλέχθηκε λόγω της σημασίας της χρήσης λιπασμάτων στην ποιότητα του περιβάλλοντος. Η αλόγιστη χρήση λιπασμάτων είναι τεκμηριωμένο ότι προκαλεί ρύπανση των υδάτων (επιφανειακών και υπογείων), συμβάλλει στο φαινόμενο του ευτροφισμού που έχει αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και κατ' επέκταση στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Με το δείκτη αυτό εξάγονται συμπεράσματα για τη διαχρονική εξέλιξη της ποσότητας λιπασμάτων που εφαρμόζονται στις γεωργικές εκτάσεις του Νομού Θεσσαλονίκης και εμμέσως για την επιβάρυνση που προκαλεί στο περιβάλλον.

Μεθοδολογία υπολογισμού

Ο όρος χρήση λιπασμάτων (N , P_2O_5 , K_2O) αναφέρεται στην ποσότητα λιπασμάτων (χιλ. τόνοι) που εφαρμόζεται ετησίως στις γεωργικές εκτάσεις του Νομού Θεσσαλονίκης. Τα πρωτογενή στοιχεία (FAOSTAT) αφορούν τη συνολική ποσότητα λιπασμάτων σε επίπεδο χώρας. Η συνολική κατανάλωση υπολογίζεται από την ετήσια εγχώρια παραγωγή και τις εισαγωγές (Ευρωπαϊκή Ένωση και τρίτες χώρες). Παρόμοια στοιχεία για συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. Νομός Θεσσαλονίκης) δεν είναι διαθέσιμα αφού δεν καταγράφεται που, πότε, πόσο και σε ποιον διατίθενται. Με την παραδοχή ότι η χρήση λιπασμάτων στο Νομό Θεσσαλονίκης ακολουθεί την πανελλαδική τάση μπορεί να γίνει αναγωγή από τα πανελλαδικά στοιχεία. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε συντελεστής που προέκυψε από την αναλογία της συνολικής γεωργικής έκτασης στο Νομό Θεσσαλονίκης προς την αντίστοιχη στην Ελλάδα (στοιχεία ΕΣΥΕ 1999/2000).

Πορεία του δείκτη

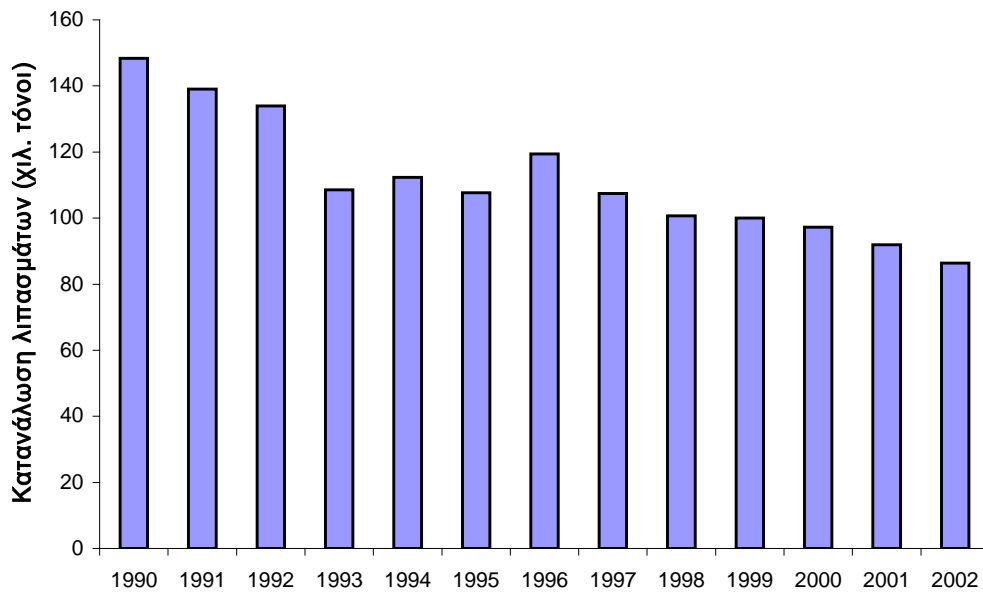
Η μεγαλύτερη κατανάλωση λιπασμάτων (148,4 χιλ. τόνοι) σημειώθηκε το έτος 1990 που είναι και το πρώτο έτος της καταγραφής (Εικόνα 1). Έκτοτε παρατηρείται σταδιακή μείωση της ποσότητας λιπασμάτων που χρησιμοποιείται ετησίως στις γεωργικές καλλιέργειες με αποτέλεσμα το έτος 2002 να μειωθεί στους 91,9 χιλ. τόνους.

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Η μείωση της ποσότητας των λιπασμάτων αποτελεί ενθαρρυντικό στοιχείο τόσο για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και κυρίως της ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων νερών, όσο και για την άγρια ζωή, τα αγροτικά ζώα και τον άνθρωπο. Εκτιμάται ότι η τάση αυτή θα πρέπει να συνεχιστεί με εντατικοποίηση της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των αγροτών για τις αρνητικές συνέπειες της αλόγιστης χρήσης των λιπασμάτων και πως αυτές θα μπορούσαν να περιοριστούν.

Εικόνα 1: Χρήση λιπασμάτων (χιλ. τόνοι) στο Νομό Θεσσαλονίκης (αναγωγή από πανελλαδικά στοιχεία)

Η μείωση της χρήσης λιπασμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 1990-2002 ήταν κατά μέσο όρο 23,5% και μεταξύ των Ευρωπαϊκών κρατών γενικότερα 17,5%. Η μείωση της χρήσης λιπασμάτων που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα την ίδια περίοδο ήταν ιδιαίτερα μεγάλη (περίπου 40%), δηλαδή περίπου διπλάσια τόσο από την αντίστοιχη μείωση των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και του συνόλου των Ευρωπαϊκών κρατών.